

Det humanistiske fakultet

Referanse

2015/790-LIJE

Dato

07.03.2022

Oversending av rapport fra ekstern fagfelle for masterprogrammet i teatervitenskap

Vedlagt finner dere rapport fra ekstern fagfelle på masterprogrammet i teatervitenskap fra ekstern fagfelle Ellen Karoline Gjervan.

Programstyret har diskutert rapporten:

Statistikken som rapporteres via DBH gir et feilaktig inntrykk av gjennomføringsgraden på masterprogrammet i teatervitenskap. Disse tallene speiler KDs definisjon av "normert". Dette innebærer at permisjon ikke spiller noen rolle, det ses kun på avstanden mellom opptak og gradsopptak. Vår opptaket telles ikke med i rapporteringen. Dermed blir det store avvik fra våre egne rapporteringer til det som rapporteres via DBH.

I rapporten kommenteres det: «Selv om flere av de ansatte forventes å kunne oppnå professorkompetanse i løpet av kort tid, så er per dags dato fagmiljøet i Bergen uten toppstillinger. Programstyret legger her til at Keld Hyldig har fått sitt professoropprykk.

Rapporten kommenterer at det ikke står forkunnskapskrav i emnebeskrivelsene på masterprogrammet. Programstyret ser ingen grunn til at vi skal legge strengere føringer på våre studenter, når dette ikke oppleves som en utfordring i dag. I studieplanen ligger et anbefalt studieløp for masterprogrammet, og de aller fleste studentene følger denne progresjonen. Programstyret vil vurdere å legge inn anbefalte forkunnskaper i emnebeskrivelsene for å tydeliggjøre den anbefalte progresjonen.

Rapporten kommenterer at emnet TEAT311 – Seminarinnlegg innafor eit sjølvvalt område, ser ut som «litt «lette» poeng». Programstyret ønsker å gjøre noen endringer i emnebeskrivelsen for å få synliggjøre innsatsen som kreves i dette emnet.

Dette er eit UiB-internt notat som blir godkjent elektronisk i ePhorte

Institutt for lingvistiske, litterære og
estetiske studier
Telefon 55582400
post.hf@uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Sydnesplassen 7
Bergen

Sakshandsamar
Linnea Reitan Jensen

Med vennlig hilsen

Signe Nilssen
studieleder

Linnea Reitan Jensen
seniorkonsulent

Vedlegg

1 Rapport fra ekstern fagfelle MAHF-TEAT

Fagfellerapport: Teatervitenskap ved UiB, 2021

Fagfellerapporten for 2021 er viet masterprogrammet i Teatervitenskap ved Universitetet i Bergen. Dette studiet befinner seg i finansieringskategori D.¹

Fokuset i rapporten vil være på programmets:

- Søkertall og opptak
- Gjennomstrømming
- Ressursbruk
- Faglig progresjon

Søkertall og opptak

Plasser		
2019 5	2020 5	2021 5
Førsteprioritetssøkere		
2019 12	2020 12	2021 12
Kvalifiserte førsteprioritetssøkere		
2019 8	2020 7	2021 6
Tilbud		
2019 8	2020 7	2021 6
Ja-svar		
2019 4	2020 6	2021 2
Møtt		
2019 4	2020 5	2021 2

De tre siste årene har det vært fem studieplasser på masterprogrammet. Tallet bunner visstnok i at en kan ha ti studenter inne på programmet samtidig, noe som operasjonaliseres i et opptak av fem nye studenter hver høst.

Av tabellen over kan en se at det sendes ut tilbud til alle kvalifiserte søkere, men det er kun for ett kull de siste tre årene at en har lyktes med å fylle opp alle studieplassene. Når en student først har takket ja til studieplass, ser det ut til at denne i stor grad møter til studiet.

Hva kan gjøres for å øke antallet kvalifiserte søkere? Ifølge studieveileder er det størst potensiale i å rekruttere flere studenter fra eget bachelorstudium. Disse vil være kvalifiserte søkere, og per dags dato er det forholdsvis få som søker seg videre fra bacheloren til master. Fagansatte påpeker at de mister en del potensielle søkere fra bachelor i det året hvor de skal ta frie studiepoeng, etter at alle emnene på

¹ D betyr 93 150 i basisfinansiering, 52 650 per studiepoeng og 40 500 per kandidat.

teatervitenskap er fullført.² En mulighet her er å koble dette året med frie studiepoeng opp mot internasjonalisering med f.eks. en teaterfaglig årsenhet i utlandet. Med gode utvekslingsavtaler til utdanningssteder i utlandet som tilbyr noe annet enn det studentene får ved UiB, men som holder dem koblet på teaterfaget, vil kanskje antallet kvalifiserte internsøkere øke.

Det er flere årsaker, slik jeg ser det, til at større søkning og større masterkull er ønskelig. Et større kull vil kunne resultere i et mer robust studiemiljø og læringsmiljø for studentene, noe som kan øke kulltilhørighet og gjennomføringsgrad. Med flere studenter i kullet vil også underviserne ha mulighet for å variere læringsformene/-aktivitetene og de pedagogiske virkemidlene i større grad enn om kullet består av en til to studenter. Den ressursmessige utgiften er omtrent like stor om det er to eller fem studenter på et emne, men inntjeningen vil være bedre – en vil få mer igjen for de ressursene som investeres. Utfordringen vil være masterveiledning, som vil kreve flere ressurser ved flere studenter. I og med at masterprogrammet er bedre finansiert enn bachelorprogrammet vil det uansett være økonomisk fordelaktig for fagenheten, instituttet og fakultetet å produsere flere masterkandidater på teatervitenskap.

Gjennomstrømming

Søknads- og opptakstall på programmet har sett slik ut de siste, seks årene:

Teatervitenskap Årstall	Masterprogram					
	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Studieplasser	5	5	5	-	-	-
Førsteprioritetssøkere	12	12	12	17	7	12
Kvalifiserte førsteprioritetssøkere	6	7	8	10	5	7
Tilbud	6	7	8	10	5	7
Ja-svar	2	6	4	9	4	1
Møtt	2	5	4	8	4	1

Hvordan står det til med gjennomføringsgraden for disse kullene? Her er det stor diskrepans mellom tallene som DBH oppgir og de tallene som ligger inne i FS på instituttet. Forskjellene er av en slik art at de tegner to ganske ulike bilder av hvordan det står til med gjennomstrømming på masterprogrammet.

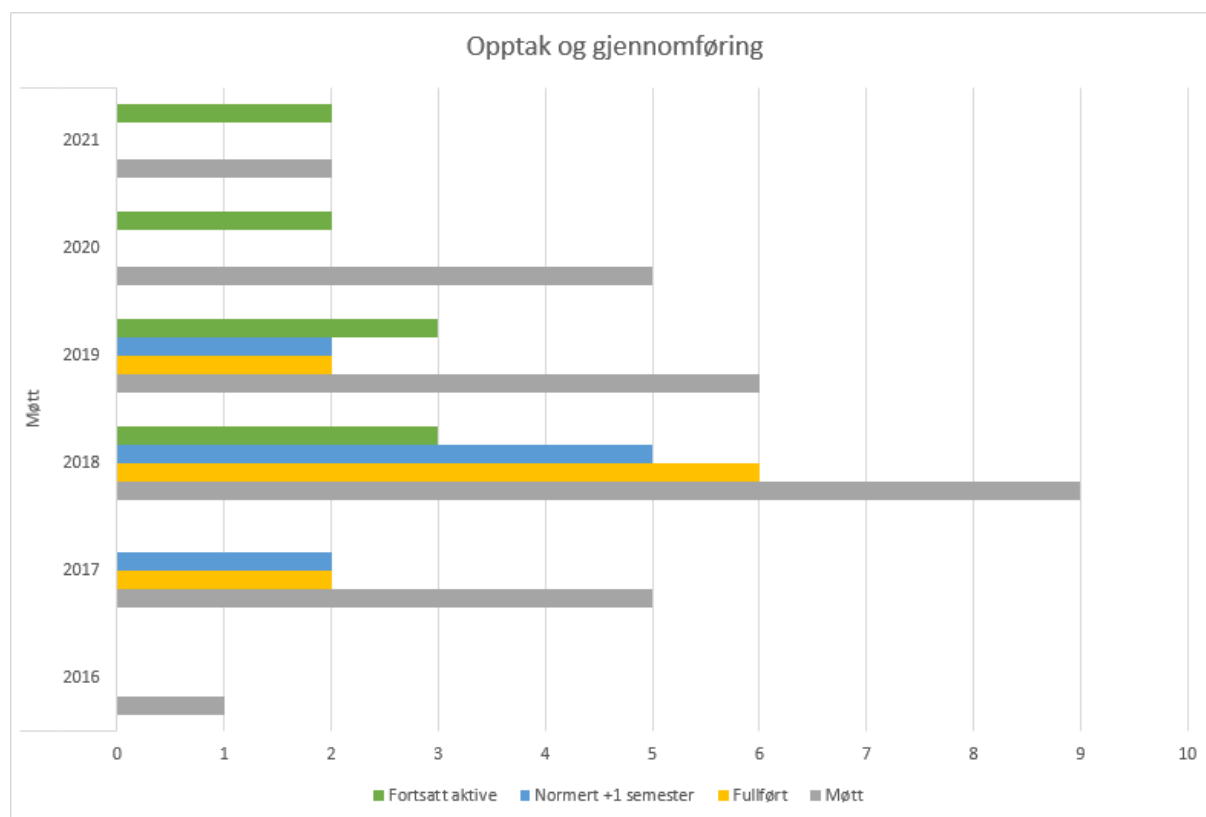
I følge DBH er det følgende tall som gjelder for de ferskeste kullene de har tall på:

- Kull 2018-2020: her fullførte 25% av kullet på normert tid, 12,5% falt fra underveis og 62,5% er stadig studerende. For HF UiB samlet er tilsvarende tall 32,9% fullført, 12,26% frafall og 54,8% som stadig studerer.
- Kull 2017-2019: ingen fullført på tid, 75% frafall og 25% som stadig studerer, mot hhv. 34,53% fullført, 13,67% frafall og 51,8% som stadig studerer på HF UiB totalt for samme kull.

² De fagansatte påpeker også at de forstår det slik at mange bachelorstudenter oppfatter det som for usikkert å utdanne seg videre innen teater, rent jobbmessig og økonomisk, særlig den siste tiden hvor pandemien har ført til stengte teatre og sterkt reduserte muligheter for yrkesutøvelse innenfor kunstfeltet.

For kull 2018 var altså frafallet omtrent som ved andre studier på fakultetet, men færre gjennomførte på normert tid. I kull 2017 fullførte ingen på tid, og frafallet var høyere enn generelt på fakultetet. Samtidig er det ikke uvanlig at 2-3 studenter slutter på et studium, men for teatervitenskap – med sine små kull – blir det fort 50% av kullet. Det er derfor viktig å se bak prosenttallene som DBH oppgir.

Slik står det altså til ifølge tallmaterialet hentet fra DBH, bildet blir et annet om en legger de lokale tallene fra FS til grunn:

Her framgår det at for Kull 2018, har 6 av 9 fullført en grad og de resterende 3 studentene er alle stadig aktive. Det betyr at det for dette kullet er 0% frafall, og at 66% har fullført studiet – om enn ikke på normert tid. Det er gode tall. I kull 2017 har 2 studenter fullført, de øvrige studentene har sluttet. I 2019-kullet ser vi at 2 så langt har fullført og 3 stadig er aktive. Kun en student har her falt i fra. **Stemmer det?**

Jevnt over tegner de lokale tallene fra FS et langt mer positivt bilde, med færre studenter i frafall og flere fullførte masterkandidater. Det vi ser av ovenstående tabell, er at studentene på teatervitenskap gjerne bruker et semester utover normert tid for å fullføre. Økonomisk har dette ingen konsekvenser for fakultetet, da en fullført kandidat utløser samme sum uavhengig av når vedkommende fullfører.

Årsaken til forskjellene i tallmaterialet kan bl.a. henge sammen med rapporteringstidspunkt til DBH, og DBHs fokus på gjennomføring på normert tid. Rapportering til DBH skjer tidlig i høstsemesteret. Dermed kan studenter som møter til oppstart, men som så skifter studie umiddelbart, bli innrapportert som del av et kull – og bidra til at frafall ser høyt ut og gjennomstrømming ser tilsvarende dårlig ut.³ Dette til tross for at disse studentene aldri har vært reelle, aktive studenter på studiet.

³ Rapporteringsfrister kan også ha konsekvens for når studenter blir meldt som fullført, avhengig av om sensur faller før eller etter rapporteringsfristen.

Hva gjøres allerede og kan gjøres framover for å få flere gjennom, og gjennom på tid, samt færre i frafall?

Ifølge de fagansatte så er det flere masterstudenter som får seg relevante jobber innen teaterfeltet i løpet av studietiden, noe som gjør at progresjonen blir redusert og at mange trenger et ekstra semester for å fullføre studiene. Det er særs positivt at masterstudentene på teatervitenskap er attraktive på arbeidsmarkedet, og at de dermed erfarer at de utdanner seg til relevante jobber i feltet. En rekke studenter går altså over til deltidsstudier eller søker permisjon grunnet inntektsgivende arbeid av et omfang som er uforenlig med normert studieprogresjon. Det har også forekommet enkelte sykemeldinger, noe som får store konsekvenser for gjennomføringstall når kullene er så små.

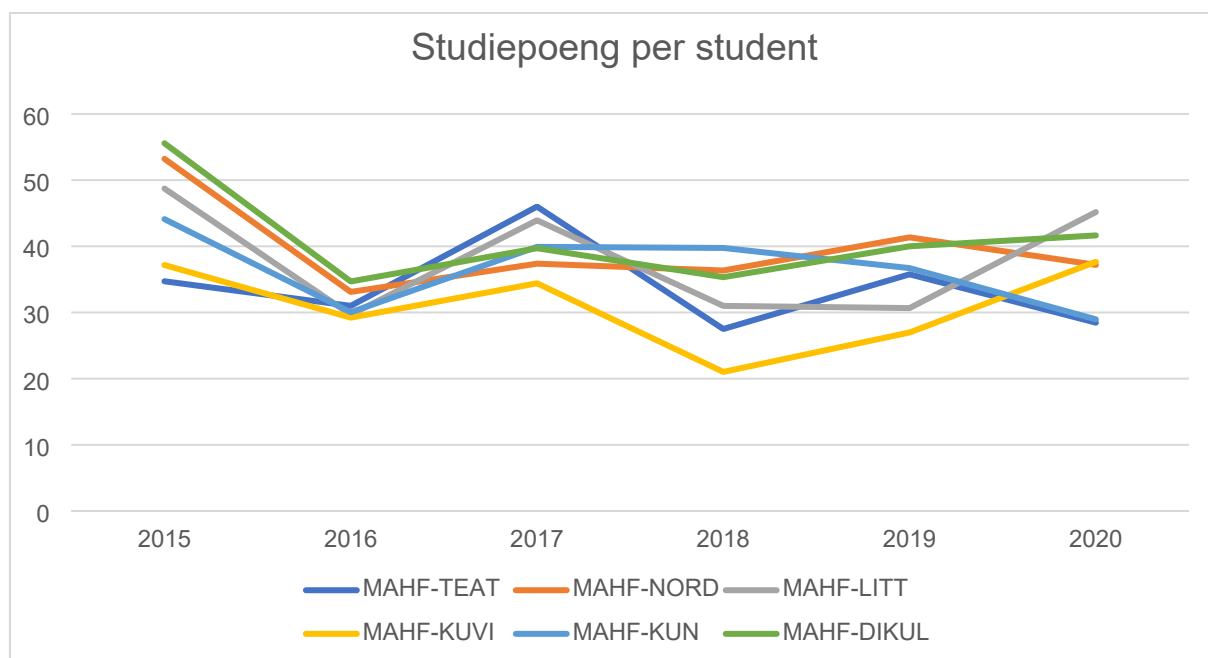
Fagmiljøet arbeider for tiden med en reorganisering og styrking av masterprogrammet, via samarbeid med andre fagmiljøer ved LLE om felles veiledningsseminarer og med Universitetsbiblioteket om blant annet skrivetrening og skriveworkshops. Det arbeides også med andre fag ved LLE om utvikling av felles tverrfaglige emner, som vil styrke fagtilbudet og utnyttelsen av de ressursene som er tilgjengelige.

Studiepoengproduksjon per student

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Teatervitenskap	35	31	46	28	36	28	25
Nordisk språk og litteratur	53	33	37	36	41	37	21
Litteraturvitenskap	49	30	44	31	31	45	21
Kulturvitenskap	37	29	34	21	27	38	20
Kunsthistorie	44	30	40	40	37	29	24
Digital kultur	56	35	40	35	40	42	29

Antall studiepoeng produsert per student, sammenlignet med andre masterprogram.
NB: tall for 2021 er kun for vårsemesteret.

Teatervitenskap skiller seg ikke nevneverdig ut sammenlignet med andre fag på LLE når det gjelder studiepoengsproduksjon per student. Programmet ligger litt over og litt under, avhengig av hvilket program og år en sammenligner med, noe som kommer godt fram av følgende graf:

Noe av variasjonen når det gjelder studiepoengsproduksjon på masterprogrammet i teatervitenskap henger sammen med antall studenter som går på programmet, og hvor i løypa de ligger. Om majoriteten av kullet går på andreåret, vil det f.eks. ikke produseres noen studiepoeng i høstsemesteret, mens det våren etter vil være god produksjon om alle leverer masteroppgaven.

Samtidig peker studieveileder på at det gjerne er etter førsteåret at studentene faller fra og/eller blir forsinket. Når de blir alene med arbeidet sitt på masteroppgaven så mister flere normert progresjon.

Fjorårets fagfellerapport på bachelorprogrammet viste at dette programmet de senere år har hatt lavere frafall enn andre studier på HF UiB, samtidig som det er en stigende gjennomføringsgrad – for de to siste kullene klart høyere enn andre studier ved HF. På masterprogrammet virker det å være en god gjennomstrømming førsteåret og så tar masteroppgaven gjerne lengre tid å fullføre enn den normerte studieprogresjonen legger opp til.

Ressursbruk – undervisning og veiledning

Ifølge studieplanen for masterprogrammet er det omtrent 5 timer undervisning hver uke, i tillegg til praksis, prosjektarbeid og selvstudium. Med unntak av praksis, så er ikke disse siste to postene tallfestet i planen. Er dermed undervisningstilbudet til alle kull rimelig stabilt – uavhengig av antall studenter og tilgjengelige ressurser?

De fagansatte sier at det stort sett er ressurser tilgjengelige for å holde det planen lover, med 5 timer hver uke. Ressurssituasjonen påvirker undervisningsmengde som kan opprettholdes, så om en av de ansatte har forskningstermin kan dette timetallet bli utfordrende å opprettholde. Allikevel er det et rimelig stabilt tilbud for hvert kull. Ved store kull går det riktignok mer veiledningstid, og seminarene blir mer omfattende – bl.a. grunnet studentframlegg. Gjesteforelesninger kommer i tillegg.

En utfordring som faggruppen jobber med, er hvordan de kan opprettholde et godt tilbud med dagens knappe ressurstilgang. Her jobbes det både med tanker om samarbeid mellom flere småfag på instituttet, og med utvikling av andre læringsaktiviteter og -former som kan gi god studiekvalitet selv med bruk av færre

ressurser – i hvert fall over tid. Fagmiljøet ser også på muligheten for å utvikle et felles tilbud for studenter på det teoretiske fordypningsemnet TEAT211 i bachelorprogrammet og TEAT303 på masteremnet. Som fordypning på master skal dette naturligvis ikke være det samme som studentene hadde i bachelorstudiet. Masterstudentene kan ha noe mer/annet pensum, andre typer oppgaver, mer forskningsbasert undervisning og økt bruk av gjesteforelesere. De nødvendige ressursene for å gjennomføre et slikt innovasjonsarbeid bør komme fra instituttet.

Masteroppgaven er på 60 stp., og beslaglegger en god del ressurser til veiledning. Ett år med veiledning, som er den normerte progresjonen på masteroppgaven, utløser 30 arbeidstimer per semester for veileder av en student. Om studenten ikke kommer i mål på tid, kan studenten få veiledning i inntil ett år til, etter søknad, med samme ressurstildeling. Veiledningsrelasjonen forlenges for ett semester av gangen, og det er klare føringer for hva som skal til for å få to semestre til med veiledning.

Her oppfordres instituttet til å se på om det er fins gode alternativer til å tildele full ressurs til samme student en gang til? Om studenten har benyttet seg av og tatt veiledning i ett år, vil muligens halv ressurs være tilstrekkelig til å komme i mål? Om ressursen ikke er brukt i det hele tatt så stiller saken seg annerledes, men har LLE egentlig «råd» til å gi 60 timer en gang til?

Første studieår på masterprogrammet består av fire emner på til sammen 60 stp. I andre år av studieløpet er det kun ett emne, masteroppgaven på 60 stp. Dette studieåret er det ikke lagt opp til noe undervisning eller obligatorisk aktivitet, noe som kan gjøre det utfordrende å holde oppe motivasjon og arbeidstrykk på studiene. Det kan være krevende for dagens studenter å bli overlatt mer eller mindre til seg selv i siste studieår, når masteroppgaven skal produseres. Det er et arbeid på gang her for å få til flere skriveworkshops og -samlinger for studentkullet, i tillegg til den kontakten hver student er forventet å ha med sin respektive veileder. Det ses også på muligheten for gruppeveiledning, i samarbeid med andre småfag på instituttet.

Hva kan gjøres for at flere skal komme i mål med kvalitet på tid?

Studiemodellen for masterstudentene i teatervitenskap ved UiB er ikke nødvendigvis optimal for dagens studenter, samtidig som den utnytter maksimalt de ressursene som er tilgjengelig i faggruppen. Det ser ut til at teatervitenskap mister masterstudentene sine, permanent eller midlertidig, i hovedsak etter de første 60 stp. er tatt. Jeg vil anbefale at det skaffes til veie tallmateriale og data på når og hvorfor studentene blir forsinket/faller fra. Kan det være at dagens studenter trenger et sterkere studietilbud/-miljø gjennom hele studiet? Kan ressurser hentes fra individuell veiledning til f.eks. et masteroppgaveseminar som går fast gjennom år to av studiet også, for å holde studentene sammen og i gang?

For et lite fag som teatervitenskap vil rekruttering av PhD- stipendiater være særs viktig. Disse bidrar med undervisning, noe som gjør en stor forskjell på et lite fag, og de bidrar til et sterkere fagmiljø i tillegg til å sørge for rekruttering til fagmiljøet over tid.

I de siste par årene har fagets to professorer gått av med pensjon. Begge stillingene har blitt erstattet, noe som er gledelig og nødvendig for opprettholdelse av mastertilbudet. De nyansatte er meget godt kvalifiserte medarbeidere med sterk internasjonal status og nettverk. Med nyansettelsene er teatervitenskap i Bergen blitt enda mer internasjonalt fokusert, samtidig som de har beholdt sin nasjonale posisjon – bl.a. gjennom ledelse av den nasjonale forskergruppen for teatervitere, og gjennom redaktøransvar for tidsskriftet *Teatervitenskapelige Studier*. Selv om flere av de

ansatte forventes å kunne oppnå professorkompetanse i løpet av kort tid, så er per dags dato fagmiljøet i Bergen uten toppstillinger. Det bør legges noen føringer for omfanget av og kvalifikasjonene til gjestelærere, ev. oppnevning av en professor II, da minimum 10% av undervisning på master må tilbys av toppkompetente for å opprettholde akkreditering.

Faglig progresjon

Masterprogrammet er et toårig fulltidsstudium. Studieplan for masterprogrammet ligger på: <https://www.uib.no/studier/MAHF-TEAT>

Ifølge nettsiden er det opptak til masterprogrammet både vår og høst. Samtidig påpekes det på samme side, at studiet starter i august. Hva stemmer? Etter samtale med studieveileder og fagfolk, ser det ut til at opptaket skjer i august, og at det er et rent suppleringsopptak som kan skje i januar. Dette bør klargjøres i studieplan og på nettsidene til faget. Den planlagte, ideelle progresjonen går altså ut fra at studiet følges høst/vår.

Studieplanen presenterer studiets innhold og oppbygging. Studiet går over fire semestre. De første to semestrene er det fire emner på til sammen 60 stp. som tilbys. Tre av disse emnene er obligatoriske, og kan slik forstås som substanssemner. Det siste emnet har to alternativ og hver enkelt student må velge ett av dem i studieløpet sitt. Disse fire emnene danner så grunnlaget for studiets siste år, som helt og holdent er viet arbeidet med masteroppgaven (60 stp.).

I samtaler om progresjon ble det klart at det her var et nytt punkt som må klargjøres på nettsidene, da studenter ifølge planene kun trenger å ha bestått emnet Teat302 for å starte på masteroppgaven. I praksis må derimot alle tre substansemnene være bestått for å starte på masteroppgaven, mens det valgfrie emnet må være avlagt før masteroppgaven kan leveres. Denne progresjonen mellom emnene gir bedre mening enn den progresjonen som kan leses ut av planen slik den foreligger i dag, og det anbefales dermed sterkt at planen justeres for å framvise de faktiske krav som en operere med.

Et høstemne, Teat301, og et våremne, Teat303, har krav til 75% obligatorisk oppmøte. Det andre høstemnet, Teat302, har en rekke arbeidskrav som fordrer jevnt arbeid gjennom semesteret for å komme i havn. Fagmiljøet tenker det er viktig med oppmøte når gruppen er så liten, det er miljøskapende og studiekvalitetsfremmende å jobbe sammen med faget. Av tallmateriale lenger oppe i rapporten, ser vi også at studentene i stor grad fullfører emnene i førsteåret.

Emnene i første studieår har fordypningsfokus i ulike teatervitenskapelige felt. Det ligger en klar tanke om progresjon i de akademiske ferdighetene som trengs for å håndtere arbeidet med en selvstendig masteroppgave, som skal utvikles gjennom de ulike førsteårsemnene. Det er også lagt opp til en klar faglig progresjon innad i emnene. Best og mest naturlig fagprogresjon på programmet får studentene ved å ta emnene i rekkefølgen som studieplan beskriver.

Av de to valgfrie emnene, velger flertallet Teat310, med praksis. Kravene som i øflge studieplanen stilles i de to valgbare emnene, Teat310 versus Teat311, kan med fordel ses nærmere på. Per i dag kan Teat311 på papiret se ut som litt «lette» poeng. Emneplanen for Teat311 kunne med fordel tydeligere formulere hvilken arbeidsinnsats et masteremne på 15 stp krever av studenter. Skal det f.eks. ligge et krav til 200 timer arbeid her også, som i Teat310? I tillegg bør det nedfelles noen krav til pensum og fordypning – knyttet til omfang og faglig nivå – som framviser at

dette emnet er på masternivå, samt synliggjøre for studentene hva og hvordan læringsutbyttebeskrivelsene skal/kan nås.

Vurderingsformer

Per i dag har Teat301 og Teat303 en 7-dagershjemmeeksamen, med justerende muntlig. Før pandemien var det ene en skoleeksamen, nå er begge hjemmeeksamener. Muntlig er nå kuttet, da det ikke er ressurser til å gjennomføre dette. På Teat302 er eksamen en prosjektskisse for masteroppgaven, som jobbes med gjennom semesteret. De valgfrie emnene har som vurderingsform hhv. en praksisrapport og et manuskript til en prøveforelesning – som så holdes.

Her vil jeg oppfordre fagmiljøet til å se på om de per dags dato har de vurderingsformene som de mener best gir studentene mulighet til å framvise læringsutbyttet/sin kunnskapsoppgåelse. En større variasjon i vurderingsform kan være verdt å se på, så ikke all vurdering i studiet er basert på skriftlige, summative vurderingsformer.

Gjennom samtaler fikk jeg også inntrykk av at fagmiljøet i en lengre periode har benyttet seg av de samme to eksterne sensorene. Om det er tilfelle oppfordres fagmiljøet sterkt til å ha et større sensorkorps, og variasjon i korpset på ulike emner, slik at studentene ikke blir vurdert av samme eksterne sensor gjennom hele studieløpet.

Oppsummering

Ellen Karoline Gjervan

Fagfelle

Trondheim, xx/12/2021